

MILLENNIE LISTORNA

Järlamagazinet kan som första tidning i världen utse världens bästa orienterare genom tiderna alla kategorier. Järlamagazinets redaktion har valt ut en jury bestående av de 15 största orienteringskännarna i Sverige, mestadels orienteringsjournalister. Samtliga utvalda har lämnat in sina röstsedlar till Järlamagazinets tävling.

Segern var solklar i huvudröstningen:

Annichen Kringstad.

Kalla henne millenniets bästa orienterare, århundradets bästa orienterare, årtusendets bästa orienterare eller rätt och slätt världens bästa orienterare genom tiderna - "Anniqueen".

Järlamagazinet och orienteringsverige säger grattis!

Millenniets bästa orienterare

MILLENNIE
LISTORNA

1	Annichen Kringstad	56 p
2	Jörgen Mårtensson	37 p
3	Petter Thoresen	36 p
4	Öyvin Thon	25 p
5	Ulla Lindqvist	18 p
6	Åge Hadler	11 p
7	Magne Lystad	10 p
8	Marita Skogum	6 p
9	Kalle Johansson	5 p
10	Johan Ivarsson	4 p

Liisa Veijalainen 3 p; Bertil Norman, Bernt Frilén,
Egil Johansen 2 p; Kent Olsson, Lars Lönnkvist 1 p.

Annichens meriter

Annichens meritlista är lång.
Här är ett axplock.

- 6 VM-starter med 6 VM-guld.
- Årets orienterare 4 gånger.
- Svenska Dagbladet Bragdguld 1 gång, 1981.
- 5 Femdagarssegrar i D21E.
- 5 Tiomilasegrar
- 3 dag-SM guld
- 4 natt-SM guld
- 2 lång-SM guld
- 5 kavle-SM guld

Röstningen skedde i tre momemt.

- 1 Utse millenniets bästa orienterare alla kategorier. Damer eller herrar, svenska eller utländska. Rangordna de fem bästa där vinnaren får 5 p, tvåan 4 p. osv.
- 2 Utse millenniets Tiomilalag av svenska herrar enl. givna sträckor.
- 3 Utse millenniets största orienteringshändelser och rangordna de tre största. Allt enligt en originalidé av Anders Asplund.

Juryn som röstade

Järlamagazinet hade inbjudit Sveriges 15 största orienteringskännare att kora millenniets orienterare.

Per Elfström, fd redaktör Skogssport

Signar Eriksson, fd förbundskapten damer

Lars Forsberg d.ä. OK Ravinen

Per Forsberg, Radiosporten

Ola Gustafsson, redaktör Skogssport

Anders Gärderud, Radiosporten

Rune Haraldsson, Norrköpings Tidningar

Lasse Hogedal, fd förbundskapten herrar

Peter Jonsson, TV-sporten

Omar Magnergård, Svenska Dagbladet

Per Magnusson, OK Nolaskogsarna

Bertil Nilsson, frilans

Kjell Nilsson, Dagens Nyheter

Björn Nordin, Gustavsbergs IF

Fredrik Trahn, redaktör Järlamagazinet

Tiomilalaget och största händelsen var svårare för juryn

Av Fredrik Trahn

MILLENNIE LISTORNA

Om Annichen Kringstad var en solklar vinnare av millenniets bästa orienterare så hade juryn desto svårare att ta ut millenniets Tiomilalag för herrar och den största orienteringshändelsen genom tiderna.

Till millenniets Tiomilalag fick de röstande välja bland svenska herrar från alla tider. Nöten att knäcka var att komma fram till om det har funnits eller finns kavlespecialister för vissa Tiomilasträckor istället för att besätta laget med enbart gamla världsmästare. Exempelvis skulle Johan Ivarsson platsa på vilken sträcka som helst i laget vilket inte var uppgiften.

Nog har det funnits och finns specialister på vissa tiomilasträckor och det finns framför allt mängder med löpare som har förmågan att lyfta sig många steg på kavlar jämfört med i individuella lopp. När det gäller specialister så var det förvånansvärt få i juryn som hade samma åsikter. Möjligtvis var juryunderlaget av 15 man för litet. Nu räckte det till att utkristallisera specialister för några sträckor som den första, långa natten och sista. En viss tendens till specialister finns i juryns röster för sträcka två, åtta och nio.

Christer Nilsson och Jonne Fredlund

En definitiv specialist som gick in i laget var Christer Nilsson, Kovlands IF på sträcka ett. I ett stort antal Tiomila var Christer med i täten oavsett terräng och konkurrens. Att Kent Olsson skulle få sträcka två eller tre var också rätt givet i juryn. Svårare var att placera in Jörgen Mårtensson, om han över huvud taget skulle vara med. Nu fick han en svår nattgaffel på elva kilometer innan långa natten.

På långa natten fanns ett par huvudförslag i juryresultatet. John Fredlund, Tullinge SK, Anders Gärderud, Mälarhöjdens IK och Tomas Asp, IFK Göteborg fanns med som extrema långa natten-specialister. Visst är det sant att de är specialister, men i sammanräkningen fick de ge sig för Bertil Norman, IFK Hedemora.

För sträcka sex och sju har det varit omöjligt att hitta några specialister för juryn. Kanske är det så att det inte finns några för de sträckorna.

Däremot när det drar ihop sig till avgörande så plockas specialisterna fram. Sträcka åtta och nio var vikta till orienteringsteknikerna och taktikerna Michael Wehlin, IFK Södertälje och Johan Ivarsson, IK Hakarpspojkarne.

Uppfattningen om den mest lämpade sistasträcksloparen har dock gått isär i juryn. Göran Andersson, Gustavsbergs IF och Stefan Green, IK Hakarpspojkarne som båda avgjorde till seger flera gånger fanns med i snacket. Mest intryck på jurymedlemmarna tycks dock tullingelöparen Lars Lönnkvists sistasträckslopp i Tiomila i Rörken 1984 ha gjort. I valet bakom "Löken" ligger säkert många andra fantomlopp på sista sträckor i andra budkavlar.

Millenniets orienteringshändelser

I valet av millenniets största orienteringshändelser har en del röstat på rent idrottsliga prestationer som exempelvis Jörgen Mårtenssons första VM-guld 1991 och Annichen Kringstads utnämning som Bragdmedaljör 1981.

Juryns uppfattning var rätt klar om de två största händelserna, den första orienteringstävlingen i världen med statyn vid Tippen i Saltsjöbaden och inrättandet av O-ringens Femdagars. Svårare var det med tredjeplatsen som fick delas av två historiska tävlingsstopp, gulsotsstoppet 1962 och twarstoppet 1993.

Millenniets Tiomilalag herrar

Str	längd	typ	namn
1	12,3 km	dag	Christer Nilsson, Kovlands IF
2	12,2 km	skymning	Bernt Frilén, Skene SoIS
3	11,5 km	natt	Kent Olsson, OK Orion
4	11,1 km	natt	Jörgen Mårtensson, Strängnäs-Malmby OL
5	16,5 km	natt	Bertil Norman, IFK Hedemora
6	9,0 km	natt	Rolf Pettersson, Hagaby Golf
7	9,0 km	natt	Kalle Johansson, IFK Hedemora
8	11,8 km	gryning	Michael Wehlin, IFK Södertälje
9	11,9 km	dag	Johan Ivarsson, IK Hakarpspojarna
10	16,8 km	dag	Lars Lönnkvist, Tullinge SK

Milleniets största orienteringshändelse

- 1 Världens första orienteringstävling 1919. Gick i Nackareservatet från Saltsjöbaden till Nackanäs.
- 2 Starten av O-ringens Femdagars 1965 efter Peo Bengtssons idé.
- 3 Gulsotsstoppet 1962 / Twarstoppet 1993.

**MILLENNIE
LISTORNA**

Annichen

– störst & bäst genom tiderna, alla kategorier

Av Fredrik Trahn

**MILLENNIE
LISTORNA**

Sex VM-guld på sex VM-starter. Ett otroligt resultat som juryn inte kunde bortse ifrån. Annichen Kringstad är den bästa orienteraren som funnits genom tiderna.

Det känns väldigt smickrande och kul att höra, säger Annichen när redaktionen meddelar att hon fått Järlamagazinets utmärkelse.

- Men, det är svårt att jämföra prestationer från olika tider när alla hade olika förutsättningar, säger hon diplomatiskt.

Annichen dominerade stort under åttioalet. Hon var verkligen drottningen på tre världsmästerskap i följd och fick det välförtjänta smeknamnet "Anniqueen". I dag är segrarna inget som hon funderar särskilt mycket över. Det enda priserna som finns framme i huset hemma i Borlänge är diplomaten för Svenska Dagbladets bragdguld 1981 och skålen för Jeringpriset samma år. VM-medaljerna vet hon knappast var hon har.

- Hmm... de ligger nog i en låda ute i vårt andra hus tror jag, säger hon efter en stunds funderande.

Hon menar att gulden inte har påverkat henne på något speciellt sätt som människa. Däremot har hon ofta hjälp av det indirekt genom att många känner igen hennes namn när hon presenterar sig. Både i arbetet och privat.

Vad var det som gjorde dig så mycket bättre än dina konkurrenter?

- Vi var en grupp av tjejer som kom in i seniorlandslaget redan när vi var 21 år. Vi höjde kvaliteten direkt jämfört med de andra genom att vi tränade mycket mer än de som varit i landslaget tidigare.

- Jag kan säga att jag tränade till mig mina medaljer. Jag tränade rätt så mycket mer än de andra och min kropp tålde mycket mer träning än mina konkurrenters. Jag kunde underkasta mig nästan vilken träning som helst.

- Jag tränade också mer målmedvetet än vad de

andra tjejerna hade gjort tidigare. Jag tränade alltid ensam och nästan alla pass i skogen. På slutet tränade jag bara för att vinna VM-guld och inget annat.

Vad var det som drev dig?

-- Det var väl något behov att få stå i centrum och att bli sedd. Att få en bekräftelse på att jag kunde lyckas med det jag bestämde mig för att göra.

Att Annichen var en total dominant mellan 1981 och 1985 bekräftas inte bara av hennes sex VM-guld på lika många starter. Segermarginalen i Ungern 1983 var nära åtta minuter - på åtta kilometer...

Jättebom efter jättebom

Tittar man på VM-kartan från Australien 1985 ser Annichens vägval ut som det man själv gjorde i ungdomsklasserna. Jättebom efter jättebom radades upp - ändå vann Annichen med nära minuten. Hemligheten var att Annichens löpkapacitet var så långt bättre än hennes konkurrenter. Annichen var egentligen aldrig någon utpräglad orienteringstekniker.

- Nej, det var jag inte. Jag var löpmässigt starkare än de andra. VM-loppet i Australien var mitt sämsta lopp och egentligen ett jättedåligt lopp där jag bommade ordentligt. Men det gick väl rätt så fort... det var väl därför jag bommade så mycket, säger hon och skrattar på det där charmiga sättet som vi minns Annichen.

Om Annichen själv får välja årtusendets bästa orienterare är valet Ulla Lindqvist, femma på Järlamagazinets lista.

- Jag beundrade Ulla när jag var liten. Hon var otroligt duktig och var verkligen en föregångare och förebild för svensk damorientering.

Tufft efter Annichen

Annichen var en solklar segrare i millennielistan. Desto hårdare blev det om andraplatsen. Jörgen Mårtensson slog Petter Thoresen med en poäng. Sedan var det ett rejält hopp ner till fyran Öyvind Thon och femman Ulla Lindqvist.

Alla dessa fem bästa genom tiderna har meritlistor som man blir stum av.

Jörgen Mårtensson har alltid varit Mr Orientering och det herrnamnet inom orientering som den vanliga svensken känt igen. Han avverkade smått otroliga tio världsmästerskap under tjugo års tid, och det var på vippa att det blev ett till VM när han förra sommaren i Skottland fick kasta in handduken dagen innan start på grund av en fotskada.

Som 18-åring sprang han sitt första VM men det dröjde tolv år innan första guld kom i Tjeckoslovakien på den tuffaste VM-banan någonsin. Sedan blev det ett guld och två silver till individuellt. I stafett blev det fyra silver och tre brons.

Fin-fina intervallpass

Mårtensson har tränat enormt mycket i sitt liv. Som mest har han berättat att det blev ett maratonlopp i skogen - varje dag. Och när det var dags för tuff intervallträning då körde han sitt klassiska pass 3x10 km med fem minuters vila mellan intervallerna.

Trean **Petter Thoresen** har två guld och ett silver individuellt i VM och guld, silver och brons i stafett. Men det är som ruskig avslutande benknäckare i budkavlar som Tiomila och Jukola han gjort sig mest känd när han fört Halden till ett otal segrar.

Öyvind Thon var mellan 1979 och 1989 orienterings-VM: s stora guldgosse och gigant. Fem guld i stafett och två guld och ett silver individuellt är så bra så man knappt förstår det.

Femteplatsens **Ulla Lindqvist** har visserligen två VM-guld och ett silver men det är i de nordiska mästerskapen och under Femdagars som hon fullständigt krossat motståndarna. Fem gånger stod hon överst på NOM-pallen och två gånger var hon tvåa.

Lindqvists Femdagarssvit är den mest imponerande vi fått se. Åtta år i rad vann hon D21E och 1969 var det med sådan överlägsenhet att hon hann gå och duscha innan tvåan kom i mål efter sista etappen. Ulla vann med 27 minuter!

Det är bara något som visar att de fem översta på Järlamagazinets millennielista inte är några duvungar. Frågan är om någon över huvud taget kommer att slå sig in där, någonsin.

**MILLENNIE
LISTORNA**